EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 16.7.2021
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(Budgetpost PA 13 17 01 — Forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning)

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS GENSTAND

Dette forslag vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg i forbindelse med den planlagte vedtagelse af Det Blandede Udvalgs afgørelse om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

2. BAGGRUND FOR FORSLAGET

2.1. EØS-aftalen

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS-aftalen") sikrer lige rettigheder og forpligtelser på det indre marked for borgere og økonomiske aktører i EØS. Den indeholder bestemmelser om medtagelse af EU-lovgivning, der dækker de fire friheder i alle 30 EØS-stater, som omfatter EU-medlemsstaterne, Norge, Island og Liechtenstein. Derudover dækker EØS-aftalen samarbejdet på andre vigtige områder såsom forskning og udvikling, uddannelse, socialpolitik, miljø, forbrugerbeskyttelse, turisme og kultur, samlet benævnt "ledsagepolitikker og horisontale politikker". Aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. Den Europæiske Union er sammen med dens medlemsstater part i aftalen.

2.2. Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg er ansvarligt for forvaltningen af EØS-aftalen. Det udgør et forum for udveksling af synspunkter i tilknytning til EØS-aftalens funktion. Det træffer afgørelser ved konsensus. I overensstemmelse med Lissabontraktaten er det EU-Udenrigstjenesten, der har ansvaret for at koordinere EØS-anliggender på EU's vegne.

2.3. Den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg forventes at vedtage Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse ("den påtænkte retsakt") om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

Formålet med den påtænkte retsakt er at gøre det muligt for EØS-EFTA-staterne fortsat at deltage i Unionens forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning (herefter "forberedende foranstaltning") i regnskabsåret 2021.

Den forberedende foranstaltning fandt sted i perioden 2017-2019, og forpligtelsesbevillingerne kunne kun opføres på Unionens budget i denne periode. Tidligere års retlige forpligtelser forbundet med den forberedende foranstaltning er imidlertid endnu ikke indfriet. Derfor bør EØS-EFTA-staterne fortsat deltage.

Da Liechtenstein og Island ikke har udtrykt interesse for at deltage i denne forberedende foranstaltning, vedrører udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse derfor kun Norge.

Den påtænkte retsakt får bindende virkning for parterne i henhold til EØS-aftalens artikel 103 og 104.

3. DEN HOLDNING, DER SKAL INDTAGES PÅ UNIONENS VEGNE

EU-Udenrigstjenesten forelægger i samarbejde med Kommissionens tjenestegrene udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse til vedtagelse i Rådet som Unionens holdning. EU-Udenrigstjenesten håber snarest muligt at kunne forelægge forslaget i Det Blandede EØS-Udvalg.

Indholdet og arten af det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet som bilag til nærværende afgørelse, går videre end det, der kan betragtes som blot en teknisk tilpasning som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94. Unionens holdning skal derfor fastlægges af Rådet.

I artikel 78 i EØS-aftalen er det fastsat, at de kontraherende parter skal styrke og udvide samarbejdet inden for rammerne af EU's aktiviteter med hensyn til forskning og teknologisk udvikling.

Norge deltog allerede i den forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning i de foregående år (2017-2019), hvor der blev afsat forpligtelsesbevillinger, og vil fortsat deltage, indtil alle betalingsbevillinger er opbrugt. Derudover i) indgik Norge allerede i 2014 en samarbejdsaftale med Det Europæiske Forsvarsagentur, og ii) blev det beslægtede direktiv om udbud på forsvars- og sikkerhedsområdet (2009/81/EF) samme år indarbejdet i EØS-aftalen.

I overensstemmelse med EU's budgetpolitik kan deltagelse i en EU-aktivitet kun finde sted, efter at det tilsvarende økonomiske bidrag er betalt. Betalingen kan imidlertid finde sted, så snart dette udkast til Rådets afgørelse er vedtaget, og EU's efterfølgende anmodning om indbetaling via Europa-Kommissionen er forelagt EØS-EFTA-staterne.

For at dække perioden mellem den 1. januar 2021 og modtagelsen af den respektive betaling finder udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse også anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021. Anvendelsen med tilbagevirkende kraft påvirker ikke berørte personers rettigheder og forpligtelser og følger princippet om berettigede forventninger.

Den afgørelse fra Det Blandede EØS-udvalg, der er knyttet som bilag til nærværende afgørelse, ledsages af en ensidig erklæring fra EØS-EFTA-staterne om, at afgørelsen udvider de kontraherende parters samarbejde, så EØS-EFTA-staterne fortsat kan deltage i Unionens forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning. EØS-EFTA-staterne finder, at forsvarsanliggender falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde, og at EØS-aftalens anvendelsesområde med vedtagelsen af denne afgørelse derfor ikke udvides til at omfatte forsvarsanliggender ud over EØS-EFTA-staternes deltagelse i nævnte forberedende foranstaltning. EØS-EFTA-staterne understreger også, at Island og Liechtenstein ikke deltager i eller bidrager finansielt til denne forberedende foranstaltning.

4. RETSGRUNDLAG

4.1. Proceduremæssigt retsgrundlag

4.1.1. Principper

I henhold til artikel 218, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtager Rådet afgørelser om "fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen".

Begrebet "retsakter, der har retsvirkninger" omfatter retsakter, der har retsvirkninger i medfør af de folkeretlige regler, der gælder for det pågældende organ. Det omfatter også instrumenter, der ikke har bindende virkning i henhold til folkeretten, men som "vil kunne få afgørende indflydelse på indholdet af de regler, der vedtages af EU-lovgiver"[1].

[1] Domstolens dom af 7. oktober 2014, Tyskland mod Rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, præmis 61-64.

4.1.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det Blandede EØS-Udvalg er et organ, der er nedsat ved en aftale, nemlig EØS-aftalen. Den retsakt, som Det Blandede EØS-Udvalg skal vedtage, er en retsakt, der har retsvirkninger. Den påtænkte retsakt får bindende virkning i henhold til folkeretten, jf. EØS-aftalens artikel 103 og 104.

Den påtænkte retsakt supplerer eller ændrer ikke den institutionelle ramme for aftalen. Det proceduremæssige retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

4.2. Materielt retsgrundlag

4.2.1. Principper

Det materielle retsgrundlag for en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF afhænger hovedsagelig af formålet med og indholdet af den påtænkte retsakt, hvortil der skal indtages en holdning på Unionens vegne. Hvis den påtænkte retsakt har et dobbelt formål eller består af to elementer, og det ene af disse formål eller elementer kan bestemmes som det primære, mens det andet kun er sekundært, skal den afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, have et enkelt materielt retsgrundlag, nemlig det, der kræves af det primære eller fremherskende formål eller element.

Hvis den påtænkte retsakt samtidigt har flere formål eller elementer, der er uadskilleligt forbundne, uden at det ene er sekundært i forhold til det andet, skal det materielle retsgrundlag for en afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, undtagelsesvis omfatte de dertil svarende forskellige retsgrundlag.

4.2.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Den påtænkte retsakt har en række formål og består af en række elementer inden for finansiering af forberedende foranstaltninger vedrørende forsvarsforskning. Det materielle retsgrundlag skal svare til retsgrundlaget for denne forberedende foranstaltning, som er artikel 58, stk. 2, litra b), i forordning (EU, Euratom) 2018/1046 ("finansforordningen")[2].

4.3. Konklusion

Retsgrundlaget for den foreslåede afgørelse bør være artikel 58, stk. 2, litra b), i forordning (EU, Euratom) 2018/1046[3] sammenholdt med artikel 218, stk. 9, i TEUF og artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

5. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Norge bidrager finansielt til budgetpost PA 13 17 01: "Forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning". Det nøjagtige beløb vil blive fastsat, når denne rådsafgørelse er vedtaget.

6. OFFENTLIGGØRELSE AF DEN PÅTÆNKTE RETSAKT

Da den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg, ændrer protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, bør den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter vedtagelsen.

---

[2] EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.

[3] EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.

2021/0217 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(Budgetpost PA 13 17 01 — Forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning)

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 218, stk. 9,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[4], særlig artikel 1, stk. 3,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012[5], særlig artikel 58, stk. 2, litra b),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[6] ("EØS-aftalen") trådte i kraft den 1. januar 1994.

(2) I henhold til EØS-aftalens artikel 98 kan Det Blandede EØS-Udvalg vedtage at ændre bl.a. protokol 31 til EØS-aftalen.

(3) Protokol 31 til EØS-aftalen indeholder bestemmelser vedrørende samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

(4) EØS-EFTA-staterne deltager fortsat i Unionens aktiviteter vedrørende budgetpost PA 13 17 01 (forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning), der er opført på Den Europæiske Unions almindelige budget for regnskabsåret 2021.

(5) Protokol 31 til EØS-aftalen bør derfor ændres, så dette udvidede samarbejde kan fortsætte fra den 1. januar 2021.

---

4 EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.
5 EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.
6 EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

(6) Unionens holdning i Det Blandede EØS-Udvalg bør baseres på det udkast til afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til den foreslåede ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne

Formand